

PIT:

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
ODBOR OCHRANY PROSTŘEDÍ

Váš dopis zn. SZn. Vyřizuje/linka Datum
S-MHMP-548841/2009/OOP/VI/EIA/655-2/Nov Ing. Novotný/4278 18.09.2009

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ

podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v platném znění (dále jen zákon)

Název: Revitalizace Klementina

Zařazení záměru dle zákona:

Příloha č. 1, kategorie II, bod 10.13

Umístění:

kraj:	hlavní město Praha	městská část:	Praha 1
obec:	hlavní město Praha	katastrální území:	Staré Město

Oznamovatel:

Národní knihovna České republiky; IČ: 00023221; Klementinum 190, 110 01 Praha 1

Charakter a kapacita záměru:

Záměrem oznamovatele je rekonstruovat areál Klementina do podoby odpovídající současným normám s centralizovaným řízením technického zabezpečení areálu a provést jeho celkovou revitalizaci.

Areál je vymezen Křížovnickým náměstím, ulicemi Křížovnická (západ) a Platněřská (sever), Mariánským náměstím a ulicemi Seminářská (východ), Karlova (jih).

Revitalizace areálu Klementina má být realizována ve čtyřech etapách. V rámci jednotlivých etap mají být rekonstruovány všechny objekty a nádvoří Klementina s výjimkou dvou sakrálních staveb (kostel Nejsvětějšího Salvátora a kostel Svatého Klimenta).

Záměr předpokládá dokončení oprav vnějšího pláště, stavební práce v interiéru, obnovu povrchu nádvoří, restaurátorské práce, opravu stávajících rozvodů a technologií a jejich náhradu technologiemi novými.

V rámci 3. etapy je navíc uvažováno s demolicí haly služeb a na jejím místě výstavbu haly nové, vybudováním vstupu z Platněřské ulice, výstavbou jednopodlažního podzemního depozitáře v prostoru Hospodářského dvora. Hospodářský dvůr má být navíc zastřešen a doplněn halou služeb s vertikálními komunikacemi.

Sídlo: Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1
Pracoviště: Jungmannova 35/29, 110 00 Praha
E-mail: oop@cityofprague.cz

tel.: +420-236 004 245
fax: +420-236 007 074

Součástí 4. etapy má být vybudováno podzemní parkoviště v prostoru Technického náměstí pro max. 20 automobilů. Toto parkoviště má nahradit parkovací stání umístěná na povrchu uvnitř areálu.

Dodávka tepla do areálu je v současné době realizována z plynové kotelny o celkovém instalovaném výkonu 3,9 MW. V rámci realizace stavby má být stávající vybavení kotelny nahrazeno novým o celkovém výkonu 3 580 kW. V oznámení je zmíněna i varianta možného přemístění kotelny (není dále specifikováno) případně i možnost decentralizace dodávky tepla do celého souboru staveb.

K zálohování systémů, nezbytných pro chod objektu v případě výpadku el. energie z veřejné distribuční sítě, má sloužit dieselagregát o výkonu 400 kVA (původně 150 kVA). Kromě uvedeného agregátu má být v areálu provozován ještě stacionární dieselmotor nátokového čerpadla sprinklerových nádrží o příkonu 63 kW.

Chlazení se předpokládá pomocí 2 chladících jednotek. Celkově je po dokončení rekonstrukce počítáno s cca 1 000 kW chladícího výkonu. Výhledově je počítáno i s využitím teplotního potenciálu říční vody s roční spotřebou pro chlazení cca 150 m³.h⁻¹.

Zjišťovací řízení:

Při zjišťovacím řízení se zjišťuje, zda a v jakém rozsahu může záměr vážně ovlivnit životní prostředí a veřejné zdraví. Používají se přitom kritéria, která jsou stanovena v příloze č. 2 k zákonu a která charakterizují na jedné straně vlastní záměr a příslušné zájmové území, na druhé straně z toho vyplývající významné potenciální vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí. Při určování, zda záměr má významné vlivy, dále příslušný úřad přihlíží k okolnosti, zda záměr svou kapacitou dosahuje limitních hodnot uvedených u záměrů příslušného druhu kategorie II v příloze č. 1 k zákonu a dále k obdrženým vyjádřením veřejnosti, dotčených správních úřadů a dotčených územních samosprávních celků.

Oznámení záměru (číslo 138 313; datum zpracování 25. 5. 2009) bylo zpracováno podle přílohy č. 3 zákona společností DEKONTA, a.s. pod vedením Ing. Pavla Veselého, držitele autorizace dle zákona. Podle zpracovatelů oznámení je záměr z hlediska dopadů na životní prostředí akceptovatelný a je doporučován k realizaci.

K předloženému oznámení se v průběhu zjišťovacího řízení vyjádřily následující subjekty:

- hlavní město Praha
(vyjádření č.j. MHMP 707500/2009 ze dne 4. 9. 2009)
- městská část Praha 1
(vyjádření č.j. OÚR/127/09/09 ze dne 13. 8. 2009)
- Hygienická stanice hlavního města Prahy
(vyjádření č.j. HK1/4282/10561/09 ze dne 19. 8. 2009)
- Česká inspekce životního prostředí
(vyjádření č.j. ČIŽP/41/IPP/0914410.001/09/PKJ ze dne 26. 8. 2009)
- odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy
(vyjádření SZn. S-MHMP-548841/2009/2/OOP/VI ze dne 3. 9. 2009)
- odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy
(vyjádření č.j. MHMP 655415/2009/Zid ze dne 8. 9. 2009)
- Ateliér pro životní prostředí, o.s.
(vyjádření ze dne 31. 8. 2009).

Přímý požadavek zpracovat dokumentaci ve smyslu § 8 je obsažen ve vyjádření městské části Praha 1 a Ateliéru pro životní prostředí, o.s., odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy považuje záměr v navržené podobě za neakceptovatelný.

Hlavní město Praha (HMP) má k záměru následující připomínky s tím, že žádá, aby vznesené připomínky byly zařazeny do závěrů zjišťovacího řízení.

Z hlediska urbanistické koncepce a funkčních systémů je oznámený záměr svojí funkční náplní v souladu s územním plánem sídelního útvaru hlavního města Prahy (ÚPn).

HMP upozorňuje na skutečnost, že Platnéřská ulice bude dle konceptu nového ÚPn obslužnou komunikací, proto nepovažuje za vhodné situování hlavního vstupu do jejího stísněného prostoru.

Dále HMP upozorňuje na některé rozpory v textové části, např. jednopodlažní podzemní depozitář pod Hospodářským dvorem se ve vizualizaci jeví jako celkem masivní dvorní vestavba.

Ve vztahu k podzemnímu depozitáři HMP připomíná, že jedním z požadavků na návrh nové knihovny bylo umístění depozitářů mimo podzemí, a to se nejednalo o záplavové oblasti.

Z akustického hlediska bez připomínek.

Z hlediska ochrany ovzduší je v předložené rozptylové studii, zpracované podle modelu SYMOS, konstatováno, že vliv areálu bude zanedbatelný.

V období výstavby je nutno dodržovat technicko-organizační opatření ke snížení prašnosti. Z hlediska ochrany kvality ovzduší lze dle HMP s navrhovaným záměrem souhlasit.

Z hlediska městské zeleně se předložené oznámení problematikou zeleně zabývá pouze okrajově, zeleň v této fázi projednávání řešena nebyla. V další fázi projednávání je tedy třeba problematiku zeleně doplnit. V areálu je velmi vhodné zachovat rostlý terén a doplnit jej o vzrostlou zeleň.

Z hlediska ochrany přírody a krajiny nemá HMP k oznámení připomínky.

Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu leží lokalita uvnitř současně zastavěného území, v katastrálním území Starého Města, v centru Pražské památkové rezervace. Pozemky jsou v katastru nemovitostí evidovány jako ostatní a zastavěné plochy a nejsou součástí zemědělského půdního fondu. Území je již v současnosti zastavěno a v půdním pokryvu se nacházejí antropogenní navážky.

Z hlediska ochrany ZPF je uvedený záměr v souladu s platným ÚPn a neznamena žádný negativní vliv.

Z geologického hlediska HMP konstatuje, že v textové části jsou popsány geologické a hydrogeologické poměry předmětné lokality. Z hlediska surovinových zdrojů nejsou v zájmovém území ložiska nerostných surovin. Stanovení radonového indexu bylo provedeno dle realizovaného průzkumu radonového rizika z dubna 2008.

Z formálního hlediska HMP upozorňuje, že informace z map v měřítku 1 : 100 000 jsou velice všeobecné a postrádají konkrétní vazbu na předmětnou lokalitu. HMP doporučuje pro zpracování textové části a grafických příloh využít příslušný mapový list z edice „Podrobné inženýrsko-geologické mapy“ v měřítku 1 : 5 000.

Z hlediska hospodaření s odpady bez připomínek.

Z dopravního hlediska k předloženému oznámení HMP uvádí následující:

Pro staveništní dopravu upřednostňuje varianty s využitím vodní dopravy.

Konstatuje, že orientace zmíněného nového hlavního vstupu Klementina do ulice Platnéřské je diskutabilní, a to především s poukazem na šířkové uspořádání uličního profilu předmětné komunikace a automobilový provoz. Hlavní vstup do areálu by měl mít kvalitní předprostor pro pěší a návštěvníky.

Z hlediska zásobování vodou, teplem, zemním plynem a elektrickou energií bez připomínek.

Z hlediska odkanalizování nemá HMP připomínky.

Z hlediska vodních toků HMP upozorňuje, že staveniště leží ve vymezeném záplavovém území Vltavy v kategorii A1 – určené k ochraně zajišťované městem. Ochrana této části území je již dokončena.

Z hlediska nadřazených telekomunikačních sítí nemá HMP k oznámení připomínky.

Městská část Praha 1 zaslala dopisem oddělení územního rozvoje odboru Kancelář starosty Úřadu městské části Praha 1 ze dne 13. 8. 2009 usnesení Rady městské části Praha 1.

Rada městské části Praha 1 usnesením č. UR09_0907 ze dne 7. 9. 2009 bere na vědomí oznámení záměru.

Konstatuje, že délka a rozsah výstavby budou představovat významné ovlivnění kvality okolního prostředí a že z oznámení není zřejmý případný rozsah kácení zeleně a nebyl doložen dendrologický průzkum.

Rada městské části Praha 1 žádá záměr posuzovat podle zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění.

Hygienická stanice hlavního města Prahy souhlasí s předloženým záměrem. Ve svém odůvodnění sděluje následující:

Vliv na veřejné zdraví může mít zejména hluk stavební činnosti při výstavbě. Doložená akustická studie však nepředpokládá žádný zásadní vliv na hluk ve venkovním chráněném prostoru okolní obytné zástavby. Podrobná studie hluku ze stavební činnosti pro fáze výstavby bude předmětem posuzování v rámci stavebního řízení na výstavbu.

Ve fázi provozu objektu po revitalizaci se nepředpokládají negativní dopady na okolní obytnou zástavbu.

Česká inspekce životního prostředí nemá k záměru žádné připomínky a nepožaduje další posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb. Avšak připomínky ze strany ochrany přírody a odpadového hospodářství požaduje uvést v závěru zjišťovacího řízení, a tedy zohlednit v následných řízeních.

Z hlediska odpadového hospodářství má ČIŽP následující připomínky:

V případě očekávaného vzniku velkého množství výkopových zemin, které nebudou použity v místě vzniku stavby, se jedná o odpady a při posuzování jejich možného dalšího využití doporučuje vzít v potaz přílohu č. 9 (stanovení limitních koncentrací škodlivin ve vytěžených zeminách) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Na straně 23 kapitola B.III.3 Kategorizace a množství odpadu požaduje ČIŽP doplnit, zda došlo k případnému vymezení částí staveb obsahujících azbest včetně stanovení podmínek a postupů nakládání s odpady s obsahem azbestu. Při nakládání s odpady azbestu a s odpady, které azbest obsahují, je nutné postupovat v souladu s § 35 zákona o odpadech.

Pro úplnost ČIŽP upozorňuje, že veškeré stavbou i provozem vznikající odpady je nutno předávat k využití (přednostně), nebo k odstranění výhradně osobám oprávněným k jejich převzetí ve smyslu § 12 odst. 3 zákona o odpadech.

Dále ČIŽP upozorňuje, že s nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze na základě souhlasu vydaného místně příslušným orgánem státní správy (§ 16 odst. 3 zákona o odpadech).

Další posuzování záměru ČIŽP nepožaduje.

Z hlediska ochrany ovzduší nemá ČIŽP k oznámení připomínky.

Z hlediska ochrany vod ČIŽP upozorňuje na fakt, že od roku 2007 je k dispozici Klimatický atlas Česka vycházející z pozorování z let 1961 - 2000. Quittovo členění využívá převážně pozorování z let 1901 - 1950.

Z hlediska ochrany přírody ČIŽP požaduje doplnit, zda budovy dotčené záměrem neslouží k hnízdění zvláště chráněných druhů ptáků (rorýs obecný, vlaštovka obecná). V případě hnízdění těchto druhů v předmětné lokalitě navrhuje ČIŽP instalovat během mimohnízdniho období vhodné budky na místa, kde nebudou narušovat estetickou stránku rekonstruovaných budov. ČIŽP upozorňuje, že pro zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů je nutné získat výjimku vydávanou příslušným orgánem ochrany přírody ve smyslu ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy (OOP MHMP) jako dotčený správní úřad má k záměru následující připomínky:

Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu nemá OOP MHMP k záměru připomínky.

Z hlediska lesů a lesního hospodářství nemá OOP MHMP k záměru připomínky.

Z hlediska nakládání s odpady nemá OOP MHMP k záměru připomínky.

Z hlediska ochrany ovzduší OOP MHMP konstatuje následující:

Z hlediska kvality ovzduší je záměr situován do lokality imisně silně zatížené, charakterizované dle modelových výpočtů ATEM (aktualizace 2008) průměrnými ročními koncentracemi NO₂ v rozmezí 36 – 38 μg/m³. Dle dostupných údajů s výjimkou denních koncentrací PM₁₀ v lokalitě nedochází k překračování imisních limitů sledovaných znečišťujících látek.

Vliv provozu rekonstruovaného objektu na ovzduší v okolí lze v porovnání se stávajícím stavem hodnotit jako srovnatelný (je možné předpokládat mírný pokles emisí z vytápění – použití nízkoemisních kotlů v kotelně, snížení výkonu kotleny o cca 500 kW a naopak navýšení emisí z náhradního zdroje elektrické energie). Problematická bude v tomto případě zejména fáze realizace stavby, a to nejen vzhledem k rozsahu stavebních prací, ale i vzhledem k umístění stavby v centru města. V předložené rozptylové studii byla tato fáze na základě výsledků modelových výpočtů posouzena právě z hlediska vlivu na ovzduší (modelovými výpočty byly stanoveny příspěvky k denním koncentracím PM₁₀ a hodinovým koncentracím NO₂). Jako nejvíce problematická byla v rozptylové studii identifikována 3. a 4. etapa výstavby, kdy by měly probíhat demolice (odstranění stávající haly služeb), výkopy stavebních jam (jednopodlažní podzemní depozitář a podzemní parking), přeložky sítí a výstavba nových objektů. Staveništní doprava je v tomto období předpokládána v objemu cca 20 nákladních automobilů denně. Trasy odvozu zeminy jsou v oznámení řešeny variantně, počátek trasy je pro všechny varianty stejný: stavba -

Mariánské nám. – Křížovnická - Mánesův Most - Nábř. kpt. Jaroše a následně pro variantu 1 – přístav Holešovice, pro variantu 2 - plovoucí přístav u nádr. Holešovice a pro variantu 3 – výjezd na Cínoveckou a D8. Konečná varianta trasy pro odvoz zeminy má být vybrána dodavatelem stavby. Trasa obslužné staveništní dopravy (např. doprava betonu a stavebních hmot) má být řešena ve spolupráci s příslušným silničním úřadem a Policií ČR na základě výjimky ze zákazu vjezdu těžkých nákladních automobilů do pražské památkové rezervace.

Z výsledků modelových výpočtů vyplývá, že imisní přetížení u nejbližší obytné zástavby nebude vysoké (řádově desetiny až setiny $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Tyto velmi nízké hodnoty jsou ovlivněny zejména skutečností, že práce mají probíhat v uzavřeném areálu, a tak vypočítané imisní příspěvky na okolní zástavbě, která bude chráněna vlastními budovami Klementina (výška 24 m), mají být způsobeny zejména staveništní dopravou po přilehlých komunikacích.

K problematice sekundární prašnosti a možnostem jejího stanovení zpracovatel rozptylové uvádí, že stanovení imisní zátěže sekundární prašností ze stavební činnosti s sebou nese značné množství nejistot a její výpočet je tak zatížen velkou chybou, která snižuje objektivitu takového hodnocení. Pro minimalizaci sekundární prašnosti je důležité především důsledné dodržování technicko-organizačních opatření během realizace stavby (např. pravidelné čištění a zvlhčování příjezdových komunikací, využití protiprašných plachet atd.).

Pro snížení vlivu náhradního zdroje elektrické energie zpracovatel rozptylové studie doporučuje navýšit výšku stávajícího komínového výdechu o 1 - 1,5 m, nyní 24 m.

Po prostudování předloženého oznámení orgán ochrany ovzduší konstatuje, že z hlediska ochrany ovzduší byl záměr posouzen v dostatečném rozsahu i kvalitě, a proto nepožaduje jeho další hodnocení v následných fázích procesu EIA. Navrhovaný záměr je v dané lokalitě z hlediska ochrany ovzduší přijatelný. K překračování imisního limitu denních koncentrací PM_{10} OOP MHMP konstatuje, že takováto situace v současné době nastává na značném území hlavního města Prahy. Snížení imisních koncentrací PM_{10} vyžaduje zavedení a následné dodržování systémových opatření celoměstského významu. Z hlediska posuzovaného záměru se jako zásadní jeví důsledné dodržování opatření k minimalizaci prašnosti ve fázi jeho realizace. Tato opatření stanoví OOP MHMP v následných fázích přípravy stavby (stavební řízení). Z navrhovaných tras staveništní dopravy se jako mírně výhodnější jeví trasy s využitím lodní dopravy.

Z hlediska ochrany přírody a krajiny OOP MHMP konstatuje následující:

Dle ÚPn je záměrem dotčeno území náležící do plochy ZKC /zvláštní – kultura a církev/, pro kterou nebyl stanoven kód míry využití území, tedy jedná se o stabilizované území.

Na pozemcích se v současné době nachází stávající areál, jehož revitalizace je předmětem záměru. Dle oznámení (str. 49) budou v případě nezbytnosti odstraněny některé dřeviny. V souvislosti s tím OOP MHMP uvádí, že v případě, že bude záměr v kolizi s dřevinami rostoucími mimo les, je k jejich odstranění potřebné povolení podle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., které je samostatným správním rozhodnutím. Žádost o vydání rozhodnutí ke kácení dřevin se podává u příslušného orgánu ochrany přírody městské části Praha 1.

Biotop lokality je antropicky silně ovlivněný s velmi nízkou ekologickou hodnotou, proto zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů nebudou v zájmovém území přítomny.

Vzhledem k silně urbanizovanému okolnímu území (zástavba historického jádra města) a charakteru záměru se oznámení dostatečně zabývá vlivem stavby na krajinu a krajinný ráz (str. 49), je doložena fotodokumentace stávajícího stavu.

Z hlediska návrhu technických opatření pro fázi přípravy (str. 50 oznámení) s předloženým návrhem z hlediska ochrany přírody OOP MHMP souhlasí.

Oznámení postihuje všechny významné aspekty sledované z pohledu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a k jeho zpracování nemá OOP MHMP připomínky. Z hlediska ochrany přírody a krajiny nepožaduje OOP MHMP další pokračování v procesu EIA.

Z hlediska myslivosti bez připomínek.

Z hlediska ochrany vod OOP MHMP konstatuje následující:

Návrh obsahuje rekonstrukci celého areálu Klementina, opravu obvodního pláště, interiérů, výstavbu 2 PP pro podzemní garáže pod Technickým nádvořím, obnovu povrchu nádvoří, restaurátorské práce a obnovu a výměny stávajících rozvodů zdravotně technických instalací, vč. montáže zpětných klapek na přípojky pro zajištění objektu proti vyplavení objektu kanalizací v době průchodu velkých vod v řece Vltavě, vytápění, elektroinstalace, náhradní elektrické zdroje, VZT a klimatizace, měření a regulace v návaznosti na vytápění, výtahy, stabilní zhášecí systém, potrubní pošta a integrovaný systém správy a ochrany majetku, integrované informační systémy.

Podlahy podzemních garáží musí být odolné proti působení ropných látek a nesmí být odkanalizovány. Úklid garáží musí být řešen strojově a vzniklý odpad musí být likvidován dle zákona o odpadech.

Pro dodávku vody bude využito napojení na veřejný vodovod, spotřeba vody bude 11 500 m³/rok pitné vody. Likvidace splaškových a dešťových vod je navržena napojením na veřejnou jednotnou kanalizaci, počítá se s využitím některých stávajících přípojek a nových připojení. Technické podmínky pro napojení objektů na veřejný vodovod a odvedení splaškových a dešťových vod je nezbytné odsouhlasit provozovatelem sítí společností Pražské vodovody a kanalizace a.s. a se správcem Pražskou vodohospodářskou společností a.s. K podstatnému nárůstu spotřeby vody i odvádění dešťových vod nedojde.

V oznámení OOP MHMP postrádá zvážení možnosti využití zavedení srážkových vod přímo do vodního toku, případné řešení regulace odtoku dešťových vod do jednotné kanalizace s vybudováním retence a využití dešťových vod např. k zálivce zeleně.

Chlazení se předpokládá pomocí 2 chladících jednotek. Výhledově je počítáno i s využitím teplotního potenciálu říční vody s roční spotřebou pro chlazení cca 150 m³.h⁻¹. K tomu je třeba povolení OOP MHMP k nakládání dle ust. § 8 odst. 1 písm. d) vodního zákona.

OOP MHMP upozorňuje, že napojení na kanalizaci v povodí Ústřední čistírny odpadních vod Praha zakazuje osazování drtičů kuchyňských odpadů na vnitřní kanalizaci, neboť z pohledu právní úpravy je kuchyňský odpad odpadem dle ust. § 3 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších právních úprav, do kanalizace nepatří.

S ohledem na hloubku zakládání především 2. PP a očekávanou hladinu podzemní vody korespondující s hladinou v řece Vltavě je nezbytné dořešit likvidaci drenážních vod ze stavební jámy. Návrh není podložen hydrogeologickým posouzením, ze kterého by bylo patrné množství a kvalita čerpaných vod a způsob zabezpečení stavební jámy.

OOP MHMP upozorňuje, že ke snižování hladiny podzemní vody je nezbytné vydání povolení k nakládání s podzemními vodami dle ust. § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 254/2001

Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), místně příslušným vodoprávním úřadem.

Legální zavádění drenážní vody ze stavební jámy do veřejné jednotné kanalizace je Kanalizačním řádem kanalizace pro veřejnou potřebu v povodí Ústřední čistírny odpadních vod Praha omezeno na nevýznamná množství a při splnění dalších podmínek a okolností stanovené Kanalizačním řádem kanalizace pro veřejnou potřebu v povodí Ústřední čistírny odpadních vod Praha. Je-li možno vody zavést do povrchových vod je ušetřena čistírna odpadních vod nátoky anorganických látek. Podmínkou je však souhlas správce dešťové kanalizace a správce vodního toku a splnění jejich požadavků.

OOP MHMP požaduje doplnit předpokládané množství vod likvidovaných ze stavebních jam na základě podrobného hydrogeologického posudku místa stavby a návrh způsobu likvidace těchto vod odsouhlasený správcem kanalizace či toku dle navrženého způsobu likvidace.

Po doplnění výše uvedeného nepožaduje OOP MHMP z pohledu ochrany vod pokračovat v procesu EIA.

Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy (OKP MHMP) ve svém vyjádření konstatuje následující:

Posuzovaná stavba je nemovitou národní kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod R.č.Ú.s. 38 - 162/1 - 7 a je v památkové rezervaci v hlavním městě Praze, prohlášené nařízením vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze.

Vzhledem k této skutečnosti OKP MHMP dne 26. 8. 2009 požádal Národní památkový ústav, ústřední odborné pracoviště o zpracování písemného vyjádření k předloženému návrhu, ze kterého také stanovisko OKP MHMP vychází.

V úvodu OKP MHMP konstatuje, že posuzovaná varianta ani žádná jiná, která by řešila celkovou koncepci revitalizace Klementina či záměr revitalizace, dosud nebyla OKP MHMP předložena k posouzení a vydání závazného stanoviska.

Předložený materiál předpokládá velmi razantní zásahy do kulturně historické podstaty dané národní kulturní památky Klementinum, které jsou jako celek zásadně nevhodné. O realizovatelnosti některých dílčích zásahů by bylo možné uvažovat, ale až na základě zpracování zcela konkrétního návrhu řešení podloženého z hlediska památkové péče potřebnými průzkumy.

Podle kapitoly B.I.5 oznámení je předmětem posouzení vlivů na životní prostředí varianta celkového řešení areálu. Jako náplň revitalizace jsou v oznámení uváděny následující úpravy, velmi podstatné z pohledu památkové péče:

1. vybudování vstupu z Platněřské ulice - SO 04 (dále v textu je uváděno - hlavního vchodu z Platněřské do areálu Národní knihovny),
2. demolice stávající haly služeb - SO 08,
3. výstavba nového vícepodlažního objektu na místě demolované haly služeb - SO 08,
4. zastřešení Hospodářského dvora a vybudování haly služeb s vertikálními komunikacemi (schodiště a výtahy) - SO 11,
5. podzemní parking na Technickém nádvoří - SO 16.

S ohledem na současnou míru poznání lze výše uvedené úpravy z hlediska požadavku památkové péče na zachování kulturně historických hodnot dané národní kulturní památky považovat za neakceptovatelné.

OKP MHMP své vyjádření odůvodňuje následujícím způsobem:

Areál Klementinum je prohlášená národní kulturní památka situovaná ve významné urbanistické poloze v centru pražské památkové rezervace.

Areál Klementinum na Starém Městě byl původně postaven jako jezuitská kolej na místě několika bloků měšťanských domů a starších sakrálních staveb. V poslední třetině 16. století byla zahájena stavba kostela sv. Salvátora, k jehož presbytáři přiléhá kaple Nanebevzetí P. Marie, známější jako Vlašská kaple (v majetku Itálie), postavená v poslední dekádě 16. století a označovaná jako první barokní stavba v Praze. Chrám sv. Salvátora byl dostaven v polovině 17. století. Na něj navázala stavba koleje směrem do Křižovnické ulice. Celý areál byl dostaven v první čtvrtině 18. století včetně kostela sv. Klimenta s mimořádně hodnotným mobiliářem. Kostel sv. Klimenta je v majetku církve řecko-katolické, kostel sv. Salvátora v majetku církve římsko-katolické. Po odchodu jezuitů byl objekt v průběhu 19. století dílčím způsobem stavebně upravován. Pro potřebu Národní knihovny byl objekt přestavěn ve 20. a 30. letech 20. století, některé stavební úpravy byly prováděny ještě v 50. letech minulého století.

V areálu Klementina je dochováno mnoho velmi hodnotných architektonických detailů, štukových prvků a cenné freskové výzdoby. Mimořádnou historickou a uměleckou hodnotu má zejména interiér tzv. barokní knihovny, zrcadlové kaple, Mozartova sálu, matematického sálu, sálu rukopisů, hudebního sálu, bývalého letního refektáře (velká studovna) a astronomické věže.

K jednotlivým bodům, které jsou v úvodu vyhodnoceny jako neakceptovatelné, konstatuje OKP MHMP následující:

Ad 1- vybudování vstupu z Platněřské ulice:

Původní historické vstupy jsou jasně definované, dochované a funkční, nutnost dalšího průrazu nebyla dosud srozumitelně objasněna.

V oznámení je zakreslen průřez severního průčelí o šířce více jak 40 m a výšce přes dvě podlaží (výkres funkční rozdělení podlaží - 1. a 2. NP); takový průřez by znamenal zcela mimořádnou likvidaci cenného historického zdiva včetně kleneb v 2. NP a vyvolané statické zásahy enormního rozsahu, které by zásadním způsobem poškodily související zdivo, kde jsou klenuté prostory, torzo kaple sv. Eligia a mimořádně kvalitní archivní prostory.

Případné vyústění hlavního vstupu na jižní chodník Platněřské ulice by neslo řadu zásadních vyvolaných zásahů, které nejsou v záměru ani v jeho posouzení vůbec zmíněny. Jde především o rozdíl výškových úrovní podél severního průčelí a zejména šířku chodníku v Platněřské ulici, která je zcela nedostatečná pro vytvoření hlavního nástupního prostoru. Je zarážející, že o zcela nezbytných vyvolaných úpravách dopravy v Platněřské ulici není v oznámení ani zmínka, ačkoliv je návrh hlavního vstupu ze severního průčelí opakovaně zmiňován. V kapitole C.II.7. Doprava je naopak uvedeno, že hlavní vstup do areálu je z Mariánského náměstí a vstup z Platněřské není vůbec z hlediska dopravy uveden. Jediná poznámka o případné změně dopravního režimu na pozemních komunikacích je v kapitole B.II.4, kde je však v obecné rovině a není dána nijak do souvislosti s navrženým novým vstupem.

Z výše uvedeného pohledu lze spatřovat vnitřní rozpor v předloženém materiálu mezi kapitolou B.I.6 (stavební práce) a C.II.7 (doprava), což OKP MHMP považuje za podstatný nedostatek.

Ad 2 - demolice haly služeb:

Hala služeb byla přistavěna ve 20. letech minulého století (původně nová čítárna), podle projektu arch. L. Machoně. Jde o jednoduše členěnou masivní stavbu, s průčelím částečně obloženým kamenem, plochou střechou a osvětlením skleněnými světlíky. Objekt haly je dnes považován za integrální součást stavebního komplexu Klementinum, je součástí prohlášené národní kulturní památky a v oznámení nejsou uvedeny žádné důvody, proč by tento objekt měl být odstraněn.

Ad 3 - výstavba nového vícepodlažního objektu na místě demolované haly služeb:

Vestavba nového objektu do nádvoří může být řešena teprve po vyřešení předběžné otázky týkající se odstranění části stávající zástavby. K novým přistavbám či vestavbám v areálu Klementina v obecné rovině je třeba zdůraznit zejména urbanistickou hodnotu komplexu, která je v tomto případě předmětem ochrany památkové péče a kterou je třeba zachovat, tedy jak půdorysné členění areálu, tak objemy objektů a architektonické členění fasád, včetně výplňových otvorů a střešní krajiny.

Ad 4 - zastřešení Hospodářského dvora a vybudování haly služeb s vertikálními komunikacemi (schodiště a výtahy):

Zastřešení Hospodářského dvora je jak v rozporu s výše uvedenými požadavky, tak s dalšími požadavky na ochranu areálu z hlediska památkové péče. Jde zejména o vyřešení v předloženém podání neuvedených následujících zásahů do podstaty kulturní památky:

Způsob vynesení konstrukce zastřešení tak, aby nezasáhlo do obvodového zdiva historické budovy, a to v místech, kde jsou situovány nejcennější části areálu - zejména barokní knihovna, stejná výhrada se týká i visutých výtahových šachet a schodišť v prostoru nádvoří.

Řešení další zátěže objektu vyvolané uzavřením prostoru nádvoří novým zařízením, které by zajišťovalo větrání, chlazení a klimatizaci nejen zastřešeného prostoru, ale i souvisejících prostor, jako je refektář nebo navazující historické sály. Tato zátěž rovněž představuje nutné zásahy do konstrukcí objektu (mnohdy s uměleckou výzdobou) pro realizaci všech nutných vedení a i nároky na prostory, kam by byla nová zařízení, jako klima jednotky, jednotky chlazení atd., umístěna. Z předloženého materiálu není zřejmé, zda vyvolaný nárůst kapacity klimatizačních zařízení je již zahrnut v předloženém materiálu, kdy je uváděn finální chladicí výkon cca 1 000 kW. Ten je však výslovně zmiňován především pro chlazení depozitářů v objektech SO 02, SO 03 a SO 10 (kap. B.III.4).

Chlazení objektu SO 07 (refektář) a SO 11 (Hospodářský dvůr) není v rozkladu vůbec uváděno, ačkoliv je zřejmé, že by v případě zastřešení bez této funkce objekt nemohl fungovat. Při dalším nárůstu chladicího výkonu by vznikl vážný problém nejen s umístěním ventilačních jednotek, ale i s odpadním teplem. Zvažované napojení do Vltavy a chlazení vodou z řeky sice není zcela nereálné, ale šlo by o akci mimořádně komplikovanou, a tedy velmi drahou. Potrubí z Klementina do Vltavy by muselo projít kolektorem v Platněřské, sítěmi v trase Křížovnické ulice a protipovodňovou bariérou před hotelem Four Seasons.

Z výše uvedeného rozboru lze považovat tuto část předloženého materiálu za nedostatečně doloženou, což OKP MHMP považuje za podstatný nedostatek.

Ad 5 - podzemní parking pod Technickým nádvořím

Zřizování podzemních objektů je závislé na závěru archeologických průzkumů, které zatím neproběhly. Zásah do podzemí se jeví jako problematický až riskantní s ohledem na existenci archeologických terénů i na jakost podloží a možnost vyvolaných statických poruch. To je i případ navrženého parkingu pod Technickým nádvořím, který by, se úzce přimykajíc k východnímu křídlu a zejména ke střednímu křídlu se zrcadlovou kaplí a barokní knihovnou. Při budování podzemních objektů v celém areálu je nutno vždy počítat s možností mimořádných archeologických nálezů a také s faktem, že celý objekt se nachází v zaplavovaném území a podzemní objekty musí být na tuto eventualitu navrženy, zejména po zkušenostech s povodněmi v Praze v roce 2002.

Ateliér pro životní prostředí, o.s. (APŽP) zaslal příslušnému úřadu následující vyjádření

Záměr je situován do území s překročenými limity přípustné zátěže zejména z hlediska znečištění ovzduší a hluku. V těchto směrech platí tato ústavní a zákonná úprava:

Ústavní pořádek ČR obsahuje rovněž Listinu základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb., dále jen Listina), jež ve svém čl. 35 odst. 1 přiznává každému právo na příznivé životní prostředí. Je to rovné právo pro všechny. Listina to říká ve svém čl. 1 jednoznačně: „Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.“ Příznivé životní prostředí není definováno jako antropogenně nedotčené prostředí, to ve střední Evropě už prakticky vymizelo, ale jako prostředí zatěžované pouze podlimitně, tedy prostředí znečišťované a zatěžované důsledky lidské činnosti včetně všemožných fyzikálních, chemických či biologických emisí a činitelů (včetně hluku, světla, různých záření, zápachu atd.) v míře, jíž připouští české zákony, tedy jež nedosahuje mezních hodnot, limitů, jež nepřekračuje meze tolerance a přípustné četnosti překročení předepsaných hodnot apod.

Tuto základní ústavní ideu dále rozvíjí zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, v platném znění. Definuje únosné zatížení území, a to v § 5: „Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškozování životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability.“

Dále definuje znečišťování životního prostředí ve svém § 8 odst. 1: „Znečišťování životního prostředí je vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.“ Toto znečišťování může být podlimitní, tedy dovolené, nebo nadlimitní, tedy protiprávní.

Dále definuje poškozování životního prostředí ve svém § 8 odst. 2: „Poškození životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.“ Poškození prostředí je již jednoznačně pouze nadlimitní, a tedy protiprávní.

V § 11 tento zákon stanoví, že: „Území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení.“

V § 12 pak uvádí „Přípustnou míru znečišťování životního prostředí určují mezní hodnoty stanovené zvláštními předpisy; tyto hodnoty se stanoví v souladu s dosaženým stavem poznání tak, aby nebylo ohrožováno zdraví lidí a aby nebyly ohrožovány další živé organismy a ostatní složky životního prostředí. Mezní hodnoty musejí být stanoveny s přihlédnutím k možnému kumulativnímu působení nebo spolupůsobení znečišťujících látek a činností.“

Konečně v § 13 je definována zásada předběžné opatrnosti, reagující na nevyhnutelně pouze dílčí poznání reálných souvislostí a na běžnou míru nejistoty a pravděpodobnosti, jež provází lidské poznání světa: „Lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit.“

Z uvedeného je zřejmý ústavní a zákonný zákaz zatěžování kteréhokoli území nad přípustnou míru, již opět jako u příznivého životního prostředí definuje jeho zatěžování lidskou činností pouze v podlimitním rozsahu.

K tomu je nutno doplnit, že ústavodárce zahrnul důležitá ustanovení do ústavní úpravy základního práva na vlastnictví. V čl. 11 Listiny odst. 3 se stanoví: „Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.“ Je tedy zřejmé, že ústavní pořádek stanoví jednoznačná omezení výkonu vlastnického práva tím, že tím nesmí být způsoben nadlimitní stav environmentální zátěže území ani poškozování lidského zdraví a v rozporu s obecnými zájmy, mezi něž nepochybně patří zájem na zachování obyvatelnosti území a uchování příznivých životních podmínek. To tedy platí zejména pro nové záměry. Řada již realizovaných antropogenních záměrů způsobila v minulosti nadlimitní zátěž složek životního prostředí a dotčených území. To je právně řešeno možností vydání dočasných výjimek (taková zákonná možnost je stanovena v zákonech o veřejném zdraví, o vodách, o ochraně ovzduší i jinde). Takového přechodného a výjimečného období má být vždy využito k opatřením, jež mají vést k postupné redukci zátěže na podlimitní úroveň.

U nových záměrů je nutno zcela nekompromisně trvat na dodržení a nepřekračování imisních limitů a hlukové zátěže, případně dalšího působení na okolí nad míru stanovenou právními předpisy, a to v kontextu již existujícího pozadí antropogenního původu. V českém právním řádu není právní opora pro to, aby byl odsouhlasen, umístěn a povolen záměr, u něhož je již od počátku spolehlivě dokumentováno, že spolu s již existujícím antropogenním zátěžovým pozadím v lokalitě překročí závazné limity nebo jejich již existující překračování dále zvýší. Takový výsledek lze dosáhnout pouze v rozporu s právním řádem tohoto právního státu.

Z výše uvedeného rovněž jasně vyplývá, že nemá ústavní oporu dělení občanů, kteří jsou si navzájem rovni ve svých ústavně zaručených právech, na ty, kdo budou mít zachováno příznivé (jen podlimitně zatěžované) životní prostředí a na jiné, kterým bude zhoršen stav jejich životního prostředí nad přípustné limity a např. argumentovat vysokou četností těch prvních proti nízkému počtu těch druhých, protože ústavní pořádek stanoví rovné právo na příznivé životní prostředí pro každého. I kdyby bylo něco takového právním předpisem stanoveno, bylo by takové ustanovení ústavněsoudním přezkumem zrušeno.

Z uvedeného přehledu plyne závěr: Veškeré navrhované zásahy v území musí být prováděny přesvědčivým průkazem, že jejich uskutečněním nedojde k překročení přípustné míry zatěžování a znečišťování prostředí, tedy k nadlimitní zátěži území. Pokud již objektivně v důsledku lidské činnosti existuje v daném území nadlimitní zátěž, tedy protiprávní stav, pak je nutno u navrhovaného zásahu podat přesvědčivý průkaz toho, že provedením tohoto zásahu bude zajištěn pokles zátěže pod předepsané mezní hodnoty - limity. Bez takového průkazu je odsouhlasení, umístění nebo povolení zásahu nezákonné, ba protiústavní a příslušné dotčené orgány i stavební úřady, jež mají hájit vymezené veřejné zájmy a místo toho souhlasí se způsobem bezpráví nebo s jeho prohloubením, závažným způsobem porušují zákon a jednají hrubě chybně.

Z uvedeného vyplývá, že zásahy do mohutného a unikátního komplexu budov národní kulturní památky v centru pražské památkové rezervace jsou možné pouze v souladu s výrazně konzervačním a nedestruktivním přístupem, tedy bez:

- a) budování parkovacích stání včetně podzemního parkingu, jež mohou v pražských poměrech pouze generovat další individuální automobilovou dopravu, aniž by se okolí objektu uvolnilo a intenzita provozu poklesla,
- b) budování novostaveb a demolice stávajících staveb, jež znamenají při svém provádění enormní zátěž území pražské památkové rezervace i národní kulturní památky,
- c) zavedení nových funkcí a provozů do komplexu VKP (kongresové aktivity, pronájem prostor pro komerční akce, přechodné ubytování, zřízení nebytových prostor s komerčním využitím apod.), protože ty generují další nutnost nežádoucí dopravní obsluhy,
- d) budování nového vstupu z ul. Platnéřské a vytvoření prostoru služeb zastřešením tzv. Hospodářského dvora, což je zbytečným, nesystémovým a velmi masivním zásahem do národní kulturní památky, nehledě na fakt, že právě v této ulici je existující výšková diferenciacie terénu cenná z hlediska svědectví o původní výšce terénu a prostorově tato ulice nemá potřebné rezervy k vytvoření předpolí nového hlavního vstupu. Tento hlavní vstup si má vyžádat výraznou destrukci traktu do Platnéřské, což je zbytečné a nepřijatelné.

Je zřejmé, že v daném nadlimitně zatíženém území jádra pražské památkové rezervace je přijatelná modernizace inženýrských sítí a sjednocení technického zázemí, budování nových depozitářů, oprava střech a výměna krytiny za krytinu téže barevnosti a materiálu, zateplení střech, restaurování interiérů a mobiliáře tam, kde je zřejmé poškození. Těmito činnostem a zásahům musí předcházet komplexní a kvalitní stavebněhistorický průzkum.

Je zřejmé, že v daném území je nutno jak zaměstnance, tak návštěvníky a badatele mít jednoznačně k tomu, aby při příjezdu a odjezdu používali městskou hromadnou dopravu, nikoli individuální automobilovou dopravu.

Z památkářského hlediska je architektonická část modernizace komplexu z 30. let minulého století již organickou součástí komplexu, jež zejména v případě stávající budovy haly služeb má nesporné architektonické kvality a historickou hodnotu. Demolovat tuto budovu a postavit místo ní jakousi „triumfální vstupní novostavbu“ do nejvýznačnějších historických prostor komplexu ve formě neorganického několikapodlažního novotvaru je zcela nepřijatelné.

Hala služeb může být modernizována novým prostorovým uspořádáním mobiliáře v souladu s elektronizací provozu služeb knihovny a změnami v práci se čtenáři.

Oznámení je velmi skoupé na informace o změnách využití jednotlivých prostor a na další velice důležité detaily. Působí spíše dojmem, že jde o pokusný balónek, který má vyvolat reakce dotčených orgánů a zajistit tak oznamovateli taktické informace důležité pro další prosazování záměru. V žádném případě nejde o materiál způsobilý projednání jako dokumentace ve smyslu § 8 zákona. Vzhledem k závažnosti záměru není přijatelné ukončení posuzování ve zjišťovacím řízení. Je nutno připomenout, že historický, kulturní a archeologický význam posuzovaného území a vlivy záměru na kulturní památky jsou nedílnou obsahovou součástí posuzování. Jde tedy o organickou součást posuzování.

APŽP upozorňuje, že nejde podle všeho o izolovaný záměr, ale o součást celkových snah o výrazné komerční vykořistění městského centra, a to spolu se záměry „revitalizace Mariánského náměstí“ a „revitalizace Staroměstské radnice“. Svým způsobem jde

o precedent pro budoucí pokusy o jiné účelové „revitalizace“, usilující o komercializaci nejcennějších komplexů pražské památkové rezervace.

Ve smyslu výše uvedeného APŽP žádá, aby byl oznamovatel vyzván ke zvážení zpětvzetí oznámení. Pokud tak neučiní, pak pro tento případ navrhuje uložit zpracování dokumentace ve smyslu § 8 zákona a určit prioritní oblasti jejího zvláště podrobného zpracování, a to zejména pokud se jedná o překročení limitů hluku a znečištění ovzduší a pokud jde o dopady záměru na národní kulturní památku Klementinum a jeho nevšední historickou a kulturní hodnotu.

Závěr:

Záměr „Revitalizace Klementina“ naplňuje dikci bodu 10.13, kategorie II, přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v platném znění. Proto bylo dle § 7 citovaného zákona provedeno zjišťovací řízení, jehož cílem bylo zjištění, zda záměr bude posuzován podle citovaného zákona.

Na základě provedeného zjišťovacího řízení dospěl příslušný úřad k závěru, že záměr

„Revitalizace Klementina“

bude posuzován

podle citovaného zákona.

Příslušný úřad požaduje zpracovat dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí podle přílohy č. 4 k citovanému zákonu (dále jen dokumentace) a při zpracování dokumentace využít všechny relevantní připomínky uplatněné k oznámení.

Z provedeného zjišťovacího řízení vyplývá, že největší důraz je nutné klást na hodnocení vlivů na kvalitu ovzduší a akustickou situaci a z toho vyplývajících dopadů na veřejné zdraví, a to zejména v období výstavby.

Zvýšenou pozornost je také třeba věnovat zhodnocení vlivů na kulturní památky.

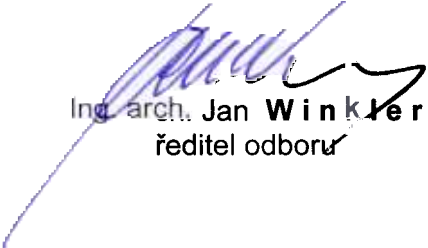
Z hlediska ochrany přírody a krajiny je třeba prověřit možnost vazby zvláště chráněných živočichů na rekonstruované budovy a zhodnotit funkční a estetický význam dřevin, které mohou být stavbou dotčeny.

Současně je třeba věnovat pozornost ovlivnění Vltavy, jakožto významného krajinného prvku a nadregionálního biokoridoru.

S ohledem na počet dotčených správních úřadů a dotčených územních samosprávných celků stanovuje příslušný úřad počet dokumentací pro předložení na 11 výtisků.

Závěr zjišťovacího řízení nenahrazuje vyjádření dotčených orgánů státní správy, ani příslušná povolení podle zvláštních předpisů.

Magistrát hl. m. Prahy
odbor ochrany prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1

Ing. arch. Jan **Winkler**
ředitel odboru